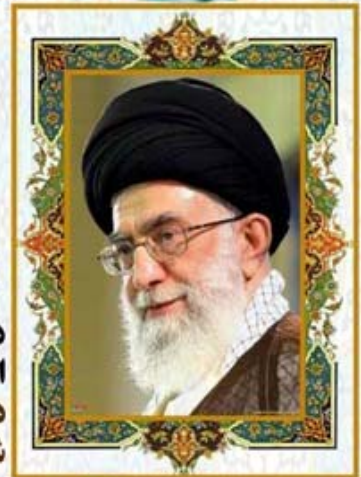

درس اخلاق مقام معظم رهبری

دنباله حدیث جلسه قبل که خطبه امیرالمؤمنین (ع) در بصره است را ادامه می‌دهیم: این فقره خطاب به شیعیان است، یعنی کسانی که از بن دندان امامت آن بزرگوار را قبول داشتند؛ معاشر شیعی! ای گروه‌های شیعه من! اصبروا علی عمل لا غنی بکم عن ثوابه.

صبر، یا صبر بر عمل است، یا صبر از معصیت است، یا صبر در مصیبت است. دو قسم اول صبر را حضرت اینجا بیان می‌کنند؛ که اولی صبر بر طاعت است. کاری که برعهده انسان است، انجام دادنش سخت است، باید سختی آنرا تحمل کرد و آن کار را انجام داد. این، صبر بر طاعت است. صبر بر معصیت هم این است که انسان گاهی به گناهی شوق دارد، مایل به انجام آن گناه است، اینجا هم باید صبر کرد، یعنی تحمل کرد، عنان و زمام نفس را کشید. می‌فرمایند: «اصبروا علی عمل»؛ صبر کنید و شکیبایی به خرج بدهید در مورد آن عمل و کاری که از عایدی آن و از ثواب آن، بی‌نیاز نیستید، به آن احتیاج دارید. این، اطاعت امر خداست. آن عملی که انسان بی‌نیاز از ثواب آن نیست، عبارت است از اطاعت امر الهی. سروکار ما با محاسبه الهی است که از اطاعت خود از ما سؤال خواهد کرد. بنابراین، اگرچه اطاعت الهی سخت است و مشکلاتی دارد، بر این مشکلات صبر کنید! شکیبایی بورزید! این سختی‌ها و مشکلات را قبول کنید. در اعمال شخصی ما، در اعمال اجتماعی ما، در مواجهه با مردم، مواجهه با سیاستها، مواجهه با دوستان، با دشمنان و قدرتمندان، در همه اینها انسان یک تکالیفی دارد، این تکالیف هم گاهی واقعاً سخت است، ولی فرمود: «اصبروا» بر این تکالیف صبر بورزید! سختی‌اش را تحمل کنید چون سختیها خواهد گذشت، ثواب آن خواهد ماند که شما به این ثواب نیاز دارید.

«و اصبروا عن عمل لا صبر لکم علی عقابه». این صبر دوم، صبر از معصیت است. در اینجا صبر به معنای خویشنداری و گرفتن مهار زمام نفس است. خویشنداری کنید از آن عملی که طاققت عقاب آنرا ندارید، آن هم عقاب آخرت! در مقابل سختی‌های دنیا که این سختی‌ها اصلاً چیزی نیست، سختی‌هایی است که در قیامت برای مذنبین و مجرمین وعده داده شده است. بنابراین، خویشان را نگهدارید از آن عملی که طاققت عقاب آن عمل را نخواهید داشت!

«إنا وجدنا» این «وجدنا»ی امیرالمؤمنین، روح بزرگ، آن انسان والا که متصل به عوالم لاهوت و عوالم غیبی و الهی است، این «وجدنا»ی این مرد بزرگ و انسان عظیم خیلی معنا دارد.

«إنا وجدنا الصبر علی طاعة الله أهون من الصبر علی عذاب الله».

ما یافتیم، فهمیدیم این را که صبر بر طاعت الهی آسانتر است از صبر و تحمل عذاب الهی!